

Als in stelling 27 de ubiquitariërs zeggen: ALTIJD is de wederbarende kracht van den Geest vastgekoepeld aan het waterbad, dan zegt Walaeus: hoe kan dat nu? In alle plaatsen waarin blijkens een desbetreffend Schriftwoord van een doopcandidaat tevoren geëischt wordt (dat is wat anders, heer Bouwmeester, dan: omtrent hen ondersteld wordt) dat er nieuw leven zal zijn, is toch dat nieuwe leven gedacht als aanwezig voor den doop? Let erop, dat hier niet staat: de Schrift onderstelt dit nieuwe leven in de doopelingen in ALLE Schriftplaatsen, doch: in alle Schriftplaatsen, waarin van te voren geloof vereischt wordt, zien wij, dat het onzin is te beweren: pas het doopwater brengt de genade der wederbaring mee. Al was er maar één volwassene van wien, als van den kamerling, tevoren gevraagd werd, geloof je? zoo ja, dan is de doop geoorloofd, dan was reeds die ééne plaats afdoende tegen de ubiquitarische meening: de wederbarende kracht zit in het water, en komt eerst bij de bespreuking of onderdompeling tot den gedoopte.

En wanneer in stelling 28, dan weer een kleinere groep van die ubiquitariërs leert: ja, maar bij de KINDEREN is het toch wel zoo, daar is de doop een INSTRUMENT der wedergeboorte, dan zegt Walaeus? ho, ho, vrienden, niet zoo doorslaan; want:

1e: er is maar één doop; het gaat dus niet aan, te beweren: bij de volwassenen is hij „maar“ een teken en „maar“ een zegel, doch bij de kinderen is hij een echt instrument; bij de volwassenen werkt hij de genade niet, dwaasheid, zegt Walaeus; wat den éénen keer niet meer is dan zegel en teken (bij de volwassenen), dat is den anderen keer óók niet meer dan zegel en teken (de kinderen). Dhr. Bouwmeester doet maar precies, als Walaeus, met het synodale Praeadvies in de maag zat, en de dilemma's daárvan in zijn geest had. De heer Bouwmeester ziet bij de lectuur van Walaeus staan: reeds aanwezige dan wel nog te beginnen wedergeboorte. Hij hoort hoe Walaeus zegt: ik accepteer die onderscheiding niet; en dhr. B. zegt dan, of liever suggereert zijn lezers dan: ziet ge wel, daar staat het ook al: er is maar één doop, en dan die doop, waarbij geloof en bekeering ondersteld wordt. Hij doet alsof vooral eischen (prae-exigere) zoo maar synoniem is met onderstellen (prae-supponere). Maar Walaeus is met heel andere dingen bezig; met de vraag: is de doop den éénen keer teken en zegel, en niet meer, en den anderen keer genadewerkend instrument, en derhalve nog heel wat meer dan teken en zegel. Waarop hij terecht zegt, wat alle bezwaarders, ook tegen Kuyper, hebben volgehouden: er is maar één doop, en de doop brengt geen aparte doopsgenade, die niet door het Woord gegeven wordt.

2e: En dan, Walaeus zegt bovendien nog tegen die laatste groep ubiquitariërs: ge leest daar uit den bijbel, dat de gedoopten met Christus begraven ZIJN (Rom. 6), dat zij Christus HEBBEN aangedaan (Gal. 3), en: de doop is het bad DER WEDERGEBOORTE, en gij, ubiquitariërs wilt daaruit nu afleiden: kleine kinderen worden dus in het MOMENT van den doop door het MIDDEL van den doop wederomgeboren (tenminste die kinderen), maar ik, Walaeus, antwoord u: wat leest ge toch slecht, wat leest ge toch slecht. Gij wilt met die teksten tenminste voor de kleine kinderen een aparte doopsgenade overhouden. En aan dien dunnen draad wilt gij althans voor de kinderen uw stelling van den doop als INSTRUMENT van wedergeboorte laten hangen. Maar weest toch zoo dwaas niet, want: zooals een kind begrijpen kan, die teksten handelen niet eens over kinderen, doch alleen over volwassenen.

Welnu: dat is óók tegen het synodale Praeadvies gezegd. En óók tegen den heer Bouwmeester.

Dhr. B. moest Walaeus, en ook ons, liever wat sparen. Hij met zijn fantasie van een „tegenwerping“, zijn fantasie van een „doopskracht“, die identiek is met de wederbarende kracht van den H. Geest, „en meer van die onjuistheden“. Hij moest liever zijn synodale bril afzetten, als hij de oude folianten opslaat.

We zullen in een volgend artikel dhr. B. nog verder tegemoet komen. K. S.

POLEMIEK — Dr Hommes.

Men zendt mij toe een ex. van dr Hommes' kerkblad. Hij haalt daarin een reeks vragen aan, die een overigen zeer welmeenend Chr. Geref. vraagsteller voorlas van een papier na mijn te Middelburg gehouden rede. De vraagsteller meende tusschen wat ik vroeger tegen de Chr. Geref. schreef en wat ik thans tegen de synode zeg, een scherpe tegenstelling te zien.

Ik heb dit al tientallen malen weerlegd, maar dr Hommes neemt daarvan geen notitie. Zie trouwens het artikel van ds Holwerda, en wat ik verder nog schrijven ga over deze niet ter zake zijnde objectie.

Maar wat even een aantekening verdient is dit: dr Hommes die niet in de zaal aanwezig was, noteert wel alle vragen van den Chr. Geref. spreker, doch niet mijn breede beantwoording.

En dan toch maar concluderen? Precies zoo doet iedereen die verbeten vecht voor een verloren zaak. Bij deze menschen helpt geen argument meer. Het is een kwestie van wil tegen wil. Den wil om de V.U. niet af te vallen. Die wil voert de kerken naar den afgond. K. S.

Een Synode, die zichzelf een klap in het gezicht geeft.

Met groote verwondering moet men in het persverslag van de Synode wel lezen: „Tenslotte stelde zij voor een korte brochure op groote schaal te verspreiden, waarin de Synode haar 16 conclusies en de betekenis der dogmatische besluiten nog eens uiteenzet“.

We krijgen dus nu het vierde semi-officieele Synodale geschrift. Eerst de toelichting, daarna het praeadvies, vervolgens een op verzoek van de Synode geschreven brochure van Prof. Ridderbos en nu weer dit. We krijgen straks natuurlijk met dit geschrift dezelfde ellende als met de drie vorige. De Synode komt niet meer bijeen over deze zaak; dus kan zij voor dit geschrift niet de volle verantwoordelijkheid dragen. De tot dusver in den lande mondeling gegeven interpretatie van de Synode-besluiten heeft wel bewezen, dat het eenvoudig ondenkbaar is, dat een brochure, die iets zegt zou kunnen worden geschreven waar allen achter staan. De één interpreteert heel anders dan de ander, ja, soms vlak tegen den ander in. Op een kerkeraad spraken in deze aangelegenheid twee Synode-leden elkander vierkant tegen.

Straks komt het weer: men zal zeggen: de Synode-besluiten moeten gezien worden in het licht van dit geschrift. Maar dan moet dit geschrift in volkomen overeenstemming zijn met de drie vorige. Anders immers had de Synode een van die geschriften of alle drie eerlijk moeten herroepen of duidelijk moeten aanwijzen die stellingen waarvoor ze geen verantwoordelijkheid kan en wil dragen. Dat heeft de Synode niet gedaan. Wij zijn nu niet meer tevreden met de verklaring, dat die geschriften niet bindend zijn, we willen nu elandelijk wel eens weten, waarom en waarin ze niet bindend zijn. Immers, als straks dit vierde geschrift tegen de Synode wordt gebruikt, dan zal door verschillende leiders onmiddellijk worden opgemerkt, ja maar u bent alleen aan de besluiten gebonden. U kunt dit geschrift gerust vernietigen.

De mist en de onwaarsachtigheid wordt steeds groter. Maar het ergste in dit alles is, en vandaar het opschrift van dit artikel, erkent de Synode met dit besluit dat tot dusver zoo onduidelijk gesproken is, dat nu een vierde geschrift nog noodig is. Zegt het dan niets over de kerktaal en kerkstijl van de Synode, dat nu na maanden nog een geschrift noodig is om misverstanden uit den weg te ruimen? Hier is de erkenning: wij zijn schuldig aan die misverstanden, want wij hebben niet duidelijk gesproken en geven u daarom dit geschrift. Kerktaal — het gaat niet over wetenschap — moet toch voor de eenvoudigen duidelijk zijn, maar deze Synode mist, waar zij niet leeft in waarachtige kerkgebondenheid, de mogelijkheid om kerktaal te spreken.

Arme schapen van Christus, die zoo moeten leeren een vergadering te verstaan, moeizaam en zwaar, die in Zijn naam spreekt. We mogen toch niet veronderstellen, dat de Synode, de noodzaak van dit geschrift ziet in de schapen, die zoo gedeformeerd zouden zijn, dat ze driemaal gesproken kerktaal niet meer kunnen verstaan en dat op hen niet meer toepasbaar zou zijn het Woord: Gij hebt de Zalving van den Heilige en Gij weet alle dingen.

Bovendien het zal gaan over Dogmatische besluiten. Waarom worden de kerkrechtelijke bezwaren genegeerd. Dacht de Synode, dat haar woord daar duidelijk was geweest? Dat daar geen verwarring wordt gesticht? Meent de Synode op deze manier bezwaren te kunnen bagatelliseren en onder de tafel werken waarbij het gaat om Christus' koningschap in Zijn kerk? Men mag toch niet veronderstellen, dat de Synode het niet aandurfte deze dingen in haar eigen verdedigingsgeschriften te betrekken. Waarom ook hier geen klare wijn geschonken? We constateeren, dat deze Synode niet in één opzicht een poging heeft gedaan om aangedaan onrecht goed te maken. Haar besluiten moeten toch zoo verklaard, dat daarin ligt een handhaving van schorsing en afzetting. Het niet toelaten tot het ambt van nu Ds H. J. Schilder blijft ook en het vierde geschrift mag daarom niet strijden met de gronden, al dan niet opgenomen in persverslagen van dit besluit. We houden de oogen open. Het gaat om kerktaal, die evenwel helaas geen kerktaal meer is.

Neen, wij houden de Synode aan haar gesproken woord en aan haar daden. De binding is niet opgeheven. Dat is tenminste klaar en duidelijk uitgesproken. We laten het „eene kerkpapier het andere niet vernietigen, zoolang de schrijvers zelf niet tot vernietiging overgaan. Op de kerkeraadstafels blijft de toelichting liggen en het praeadvies als geschriften hun van de Synode toegezonden. Ze liggen er nog. Het vierde geschrift ligt er straks alleen maar naast!

Met een geste heeft de Synode voorts alles naar de volgende Synode verwezen en die komt vervroegd bij elkaar. Prachtig, maar men moet achter de Synode-besluiten staan om er te kunnen komen en men is druk bezig alle kerkelijke vergaderingen te „saneeren“ (Ds Feenstra en Ds de Vries stegen in de classis Den Haag geen dogmatiek meer examineren en ze zijn wettig predikant en let maar op de afvaardiging naar de Particuliere Synodes).

Bovendien de praeadvisers zullen er zijn om de Synodale zaak, voor een groot deel hun zaak, te verdedigen en men heeft er zorg voor gedragen, dat men daarin geen last zal hebben van den door de Synode benoemen hoogleraar aan de Theologische School. Hij zal wel harmonisch meezingen in het groote eenstemmige koor, eenstemmig dan in handhaving van binding en uitwerking van hen, die men kwijt wil, van Kuyperiaansche praeadvisers.

Arme Revisionisten in het Synodocratisch verband! Gaan nu hun oogen nog niet open? Hoe lang nog?

Den Boeft

Vraag en antwoord.

Eén van onze lezers legde me volgende vraag voor: Ondergeteekende behoort nog tot de Gereformeerde Kerken in Synodaal Verband. Doch ik ben ernstig bezwaard, aangezien de kerkrechtelijke houding van onze Synode naar mijn bescheiden meening volkomen onjuist is. Ik kan mij dus ook niet schikken onder de door deze Synode genomen besluiten, en ik heb dit reeds op verscheidene wijzen doen weten aan den Kerkeraad van Amsterdam. En dus zou ik bij een onbevredigend antwoord van dien raad staan voor de daad van de vrijmaking.

Doch nu rijst voor mij de moeilijkheid. Ik voel de doopkwestie geheel anders aan dan de bezwaarders. En

nu ben ik bang, dat de bezwaarders in de vrijgemaakte Kerken uitsluitend hun doopsbeschoouwing naar voren zouden brengen, terwijl het naar mijn overtuiging in de Kerken mogelijk moet zijn beide beschouwingen van den doop naast elkaar te doen voortleven, aangezien de fusie van beide gedachten alleen, de waarheid het dichtst benadert.

Nu zou ik U twee dingen willen vragen. In de eerste plaats: Bestaan er garanties, dat de vrijgemaakte Kerken niet zullen vervallen in de fout naar de andere zijde eenzijdig te worden, en op hun beurt hun doopsbeschoouwing tot de eenig juiste te proclameeren? En ten tweede: Indien op eerstgenoemde vraag een negatief antwoord zou moeten volgen, hoe stelt U zich dan de houding voor van hen, die, zooals ik, wel kerkrechtelijk, doch niet dogmatisch bezwaard zijn?

Tot zoover de vraag. Mijn antwoord luidde als volgt:

a) Garanties geven kan ik niet. De Vrijgemaakte Geref. Kerken zijn evenzeer vatbaar voor werkelijke of vermeende zonde als andere.

b) Mijn persoonlijk inzicht is: wij zijn niets anders dan de wettige voortzetting der Gereformeerde Kerken, (onveranderde belijdenis, gehandhaafde kerkenordening, trouw aan beide). Daarom moeten wij bij de toelating tot onze gemeenschap ieder ontvangen die in waarheid op de basis der drie formulieren van eenigheid staat. Wij verlangen bovendien geen kerk van geleerde menschen, of van logisch denkende menschen, maar van levende belijders.

c) Na 1905 is herhaaldelijk openlijk er tegen gestreden (Lindeboom, M. Noordzij, Diermanse, Bouwman, Greijndanus). Dit alles vóór 1942. Die bestrijding had recht en zin, want 1905 was pacificatieformule, geen belijdenis. Het is eenvoudig ridicul, daaraan te binden, men denke maar eens aan de aanvechtbare confessionologische uitspraak inzake art. 20 der Confessie (confessionologisch is wat anders dan confessioneel), en aan de even aanvechtbare exegetische uitspraak inzake Rom. 4:25. Men redeneert vandaag van „synodale“ zijde: er stond inzake de formule van het „houden voor wedergeboren“ dat dit zoo moest zijn „volgens de belijdenis“, ergo, wie het anders zegt weerspreekt de belijdenis. Welja. Men moest dan ook zeggen: er stond een bewering, die men poneerde krachtens Rom. 4:25, ergo wie het anders zegt weerspreekt Rom. 4:25, weerspreekt derhalve de Schrift, is dus een ketter. Waar moet het heen met dergelijke bindingsmanie? Een uitspraak VAN de confessie is wat anders dan een uitspraak OVER de confessie; zoo is ook een uitspraak VAN de Schrift verschillend van een uitspraak AANGAANDE de Schrift.

d) Recht om 1905 te bestrijden behoudt dus ieder in de vrijgemaakte kerken.

e) Evenwel: er liggen gravamina op tafel. De „synode“ heeft zich daarvan afgemaakt op „gronden“, die onjuist zijn en na een „voorbereiding“, die bedroevend is. Nu kunnen de Vrijgemaakte kerken één van beide doen:

1. ze kunnen zeggen: die gravamina gingen uit van het feit, dat men „ginds“ verklaarde: wie zwijgt, wordt geacht zich te vinden in en te binden aan de formules van 1942. Bij ons bestaat zoo'n feit niet; ergo: we laten 1905 rustig zijn natuurlijke dood sterven, en het recht van tegenspreken, dat er al was, blijft bestaan.

2. ze kunnen zeggen: die gravamina vorderen nog steeds een rijp antwoord; dan zal 1905 wel worden afgevoerd als in strijd met de BELIDENIS en de Schrift.

f) Maar zoodanige afwijking beteekent allerminst, dat men tegenover de eens formule nu een andere als contra-formule gaat vaststellen. Daar zou ik zelf tegen zijn, en ik vermoed, dat de kerken er evenmin voor voelen. We hebben aan de belijdenis genoeg.

g) Wie kerkrechtelijk bezwaard is in den zin waarin U het woord juist bedoelen, moet zich vrijmaken van de zonde der „synodes“ en zich voegen bij hen, die God hebben gediend naar zijn Woord en naar de trouw, en deswege vervolgd zijn. Landelijk. En bij U ook reeds plaatselijk.

K. S.

Geachte Redactie.

Zoo juist lees ik in de Reformatie van 17 Aug. een weergave van Ds Meester van Brouwershaven over het gebeurde ter classis Zierikzee van 12 Juli.

Die weergave lijkt mij niet juist.

Op de classisvergadering was ter tafel het volgende voorstel van Ds Oostenbrink: „De cl. Zierikzee in vergadering bijeen op 12 Juli 1945 spreekt met groot leed- wezen uit, dat zij onmogelijk Ds Venema kan toelaten als lid en afgevaardigde van Nieuwerkerk tot haar vergadering.“

Zij wekt met sterken aandrang de kerkeraden van Nieuwerkerk en Oosterland op alle pogingen in het werk te stellen dat Ds Venema zich bekeere van de dwaling zijns weg“.

Dit voorstel is met algemeene stemmen aangenomen. Althans niemand heeft het tegen of zelfs maar blanco uitgesproken. Ik zelf was er natuurlijk tegen, maar mijn stem is niet gevraagd.

Daarna was ik van de vergadering uitgesloten.

Ik heb toen nog gevraagd, omdat ik door de reisverbinding toch niet Colijnsplaat (daar werd de vergadering gehouden) kon verlaten, als stilzwijgend en verder niets te bekend makend persoon aanwezig mocht blijven in de zaal. Ook dit verzoek is geweigerd. Er is niet overgestemd. Enkele personen eischen dat ik de zaal zou verlaten. En die eisch is zonder protest van iemand ook maar ingewilligd.

Zoo is de juiste toedracht der zaken.

H. Venema,
v. d. m. te IJsselmuiden.

ROTTERDAM, 16-7-1945.

Hooggeachte Prof. Dr. K. Schilder.

Zooals U ongetwijfeld bekend zal zijn, hebben 35 predikanten, oud-leerlingen van de Theol. Hoogeschool te Kampen, gezamenlijk een verklaring gepubliceerd, dat zij zich „juist heel goed kunnen vinden in de leerbeslissingen onzer laatste Gen. Synodes“.

Op een t eendacht v aan dit pu Ik bedoe van 1905, d het zaad de zakelijk en synode van uit de b 1905 gehan gemans ovi weten, dat 1837 de vo

„Daar de kind lidmaten het Rijk Woord t die uit I zaad wo zins alle kinderet digden e niet naa geopenb delen, z de regel

Ik heb es van 1837. van 1942, d overeenkop Israël zijn, voor weder allen Israël clusie 2 en geboren... „Ten der 1837 zette daarmede i keerd.

Als ik ze nagenoeg l morgen n echter iets.

Met de t mensc van formulier b het Rijk G Als we dit behandelde woordje „b uit te druk van 1942 — het prae-ac

Zoo mee van de uit doen. Wan spraak van dit punt. F uitspraken 1837 niet b U kunt, e aisk besch

Naschrift ben wel m hoeft vanw nus en Schi dus: men r dan 1905, l ten dan n Dan maar als ze hun schriftuurli professoren nog terug:

Vandaag tellen. In de ee hoorden. H „I

Het weri man — do denten; die lijk maken. inlegkundig gende anec

Daar wa vol stopte gewoonte Later op aantekenen schijn.

Doch sch het doosje dat niet wo doosje...

Of het v told, doet onze leerin sten een r En als h de exeg het bovone Zeker n man ons e halende p namelijk I

in de vrijgemaakte
uwing naar voren
overtuiging in de
ouwingen van den
en, aangezien de
aardheid het dichtst

agen. In de eerste
ijgemaakte Kerken
r de andere zijde
urt hun doopsbe-
lameren? En ten
raag een negatief
elt U zich dan de
wel kerkrechtelijk,

luidde als volgt:
Vrijgemaakte Ge-
oor werkelijke of

n niets anders dan
derde Kerken, (on-
kerkenordering,
lij de toelating tot
en waarheid op
nigheid staat. Wij
eideerde menschen,
naar van levende

er tegen gestreden
Bouwman, Greij-
ding had recht en
geen belijdenis.
inden, men denke
sionologische uit-
confessionologisch
aan de even aan-
Rom. 4:25. Men
er stond inzake
edergeboren" dat
denis", ergo, wie
denis. Welja. Men
sewering, die men
e het anders zegt
rhalve de Schrift,
men met dergelijke
-confessie is wat
fessie; zoo is ook
lend van een uit-
pudt dus ieder in

afel. De "synode"
uden", die onjuist
edroevend is. Nu
van beide doen-
gingen uit van
wie zwijgt, wordt
aan de formules
ergo: we laten
en, en het recht
bestaan.

na vorderen nog
wel worden afge-
de Schrift.
it allerminst, dat
a andere als con-
k zelf tegen zijn,
min voor voelen.
den zin waarin U
rijmaken van de
bij hen, die God
aar de trouw, en
bij U ook reeds

K. S.

van 17 Aug. een
shaven over het
Juli.

del het volgende
Zierikzee in ver-
met groot leed-
ma kan toelaten
erk tot haar ver-

kerkeraden van
ogingen in het
bekeere van de

en aangenomen.
of zelfs maar
natuurlijk tegen,

itgesloten.
door de reisver-
d de vergadering
en verder niets
mocht blijven in
r is niet overge-
de zaak zou
van iemand ook

Venema,
de IJsselmuider.

DAM, 16-7-1945.

hebben 35 pre-
Hoogeschool te
bliecerd, dat zij
de leerbealissin-

Op een belangrijk punt in deze verklaring wil ik Uw aandacht vestigen. Wellicht is het de moeite waard om aan dit punt in „De Reformatie” aandacht te schenken. Ik bedoel de verklaring, dat de „gehandhaafde uiting van 1905, dat volgens de belijdenis, krachtens de belofte, het zaad des Verbonds te houden is voor wedergeborenen, zakelijk en ten deele letterlijk te vinden is bij... de synode van 1837”.

Uit de brochure van Dr Polman: „de verklaring van 1905 gehandhaafd” en die van Dr de Bondt en Ds Weggemans over „Verbond en Doop” (III pag. 42) kan ieder weten, dat de Synode van de Chr. Afgesch. Kerk van 1837 de volgende uitspraak deed:

„Daarom rekent de Synode met het doopformulier de kinderen der geloovigen te moeten houden voor lidmaten der gemeente Christi, voor erfgenamen van het Rijk Gods en van Zijn Verbond. Dewijl echter het Woord Gods duidelijk leert, dat niet allen Israël zijn, die uit Israël zijn, en de kinderen der belofte voor het zaad worden gerekend, zoo houdt de Synode geenszins allen en een iegelijk, hoofd voor hoofd, zoo min kinderen als volwassen belijders, voor ware begenadigden en wedergeborenen. Dewijl de synode evenwel niet naar den verborgen Raad Gods, maar naar Zijn geopenbaard Woord wenschte te oordeelen en te handelen, zoo kan en mag zij geen scheiding maken in de regeering der kerk tusschen leden en leden”.

Ik heb enkele woorden onderstreept in deze uitspraak van 1837. Als U echter deze uitspraak legt naast die van 1942, dan blijkt daar wel een „nagenoeg letterlijke” overeenkomst, alleen maar: 1837 zegt: dewijl niet allen Israël zijn, die uit Israël zijn, daarom geenszins houden voor wedergeborenen. En 1905 zegt: aangezien echter niet allen Israël zijn, die uit Israël zijn, DAAROM (zie conclusie 2 en de aanhef van concl. 3) houden voor wedergeborenen....

„Ten deele letterlijk” — inderdaad, alleen maar: in 1837 zette men er het woordje „GEENSZINS” bij en daarmee wordt de zaak precies in haar tegendeel verkeerd.

Als ik zeg: ik ga morgen naar Amsterdam, dan is dat nagenoeg letterlijk hetzelfde als wanneer ik zeg: ik ga morgen niet naar Amsterdam. In feite is het laatste echter iets heel anders dan het eerste.

Met de uitspraak van 1837 kan m.i. elk gereformeerd mensch van harte accoord gaan. Immers met het doopformulier houden wij de kinderen voor erfgenamen van het Rijk Gods, want ze ZIJN erfgenamen van Gods Rijk. Als we dit niet zeker wisten, hielden we ze er niet voor, behandelde we ze niet als zoodanig. Hier heeft het woordje „houden voor” niet de bedoeling iets onzekers uit te drukken, zooals het dat wel heeft in de „formule” van 1942 — immers: „houden voor, totdat...” (zie ook het praefat hierover).

Zoo meen ik dat de 35 predikanten met het noemen van de uitspraken van 1837 wel heel gevaarlijk werk doen. Want die uitspraken zijn juist een groote tegenspraak van de leerbeslissing van de laatste Synoden op dit punt. Hoe is het mogelijk dat iemand meent beide uitspraken tegelijkertijd te kunnen handhaven? Of was 1837 niet bindend?

U kunt, als U wilt dit schrijven ook als een ingezonden stuk beschouwen. Met broedergroeten,
D. v. d. Dool.

Naschrift van de redactie. Bedoelde predikanten hebben wel meer rare dingen gedaan. Ze zeiden: men behoeft vanwege het verleden niet de professoren Greijdanus en Schilder doch de synode te volgen. Dat betekent dus: men moet met haar uitwerpen, wie het anders ziet dan 1905. Maar waarom noemen ze bedoelde hoogleeraren dan niet rondweg ketters? Omdat ze niet durven. Dan maar liever draaien. Bepaald oneerlijk worden ze, als ze hun briefje inleiden met een suggestie, dat het schriftuurlijk zelfonderzoek niet veilig zou zijn bij deze professoren. Op dezen onchristelijken laster komen we nog terug: hij herinnert aan dr G. M. den Hartogh.
K. S.

INLEG-„KUNDE”.

Vandaag willen wij eens enkele verhalen vertellen.

In de eerste plaats een verhaal dat we zelf onlangs hoorden. Het verhaal van

„Het wonderbaarlijke lucifersdoosje”.

Het werd eens verteld — zoo zeide ons onze zega-man — door een professor in de exegese aan zijn studenten; die professor wilde den heeren namelijk duidelijk maken wat nu eigenlijk „inlegkunde” is, en hoe een inlegkundige te werk gaat. Daartoe verhaalde hij volgende anecdote.

Daar was eens een man, die een leeg lucifersdoosje vol stopte met spel den. Vervolgens stak hij het, naar gewoonte van rookers, in zijn zak.

Later op den dag wilde onze goede man een sigaar aansteken en haalde daartoe zijn lucifersdoos te voorschijn.

Doch schetst u zijn triomfantelijke verbazing, toen hij het doosje openschuivend, zeer verrast uitriep: „hé, is dat niet wonderbaarlijk? — daar zitten spel den in dit doosje....”

* * *

Of het verhaal de eerste maal woordelijk zoo is verteld, doet er niet toe. Het gaat er maar om, dat we tot onze leering vernemen, tot welke merkwaardige vondsten een inlegkundige zoo, al in staat is.

En als het verhaal dan komt van een hoogleeraar in de exegese, dat is in de uitlegkunde, dan is het bovendien van een zekere autoriteit niet ontbloot.

Zeker niet, wanneer het waar is — zooals onze zega-man ons er bij vertelde — dat die oorspronkelijk verhalende professor een gereformeerd hoogleeraar was, namelijk Dr F. W. Grosheide, te Amsterdam.

* * *

Een ander verhaal. Een heel ander. Het gaat over „Het naschrift van den redacteur”.

Daar was eens een man, die met smart constateerde, hoe allerlei opkomende beschouwingen het gezinsleven, de verhoudingen van ouders en kinderen, dreigden aan te tasten en kapot te maken.

Daartoe besloot hij over het onderwerp „ouders en kinderen” een kort en krachtig artikel te schrijven in een blad waarvan hij medewerker was.

Hij leidde zijn betoog in met te gewagen van de dringende noodzaak van een goed gezinsleven in deze ontredende wereld.

Op bladzijde twee kwam hij tot de eigenlijke bespreking van zijn onderwerp; op deze bladzijde schreef hij n.l. met warme bezielde woorden van de heerlijkheid der liefde van ouders voor hun kinderen, die liefde die zichzelf weggeeft, zonder berekening, in oprechte hartelijke toegesegenheid.

Op bladzijde drie — het opstel mocht niet te lang worden, het moest ook vooral helder zijn en overzichtelijk — kwam hij tot de keerpunt van die verhouding, waarom hij die bladzijde aldus begon:

en ten derde, zooals in elk verbond van liefde en wederliefde sprake is, zoo worden ook in deze verbondenheid van ouders en kinderen deze kinderen vermaand en verplicht tot een intense gehoorzaamheid, gedragen en beziel door de hartelijke wederkeerige liefdebetooning aan hun ouders.

Zoo voltooide die man zijn artikel, en zond het ter plaatsing aan zijn redactie op.

Stel u des schrijvers stomme verbazing voor, toen hij een week later de krant thuis kreeg, met niet alleen zijn artikel voluit afgedrukt, maar bovendien voorzien van een naschrift van den redacteur voor gezinszwargheden:

„Met volle instemming plaatsen wij bovenstaand artikel van onzen medewerker N. Het doet ons goed, dat de heer N. zoo duidelijk leert, dat de liefde van ouders tot hun kinderen als zoodanig niet perse gehoorzaamheid en wederliefde van de kinderen eischt, maar daarvan ook los gedacht kan, en zelfs los gedacht moet worden. Hij schrijft immers EERST over wat de kinderen van de ouders hebben (zichzelf weggevende liefde), EN DAARNA dat die kinderen worden vermaand en verplicht tot een intense gehoorzaamheid en wederliefde. Wij zijn den schrijver voor zijn gloedvol betoog deswege zeer dankbaar. Redactie Zwarigheden”.

Natuurlijk grijpt de auteur oogenblikkelijk naar de pen. Hij schrijft dien redacteur een duidelijken brief:

„Mijnheer,

Over uw onderschrift bij mijn artikel beklaag ik mij. Het kan zelfs een kind duidelijk zijn, dat uw conclusies met mijn artikel niets te maken hebben. Ik heb er den nadruk op gevestigd dat ouders en kinderen de wederzijdsche verbondenheid moeten eerbiedigen, waarbij natuurlijk de ouders eerste gezaghebbende partij blijven. Natuurlijk moest ik daartoe EERST het EEN, en DAN het ANDER beschrijven. Wat U nu echter, mijnheer de redacteur, met mijn artikel doet, is catastrofaal. U maakt van elkaar los de gave van de liefde en den eisch die liefde ook altijd in zich sluit. Op deze wijze mijnheer, maakt u het gezin kapot en verkeert u mijn artikel in zijn tegendeel. Zoo maakt u per consequentie elk verbond kapot, ook uw eigen huwelijk. Op deze wijze, mijnheer, MAAKT u zwarigheden, in plaats van dat u ze helpt oplossen. Wat mijn artikel aangaat, ik eisch dat de redactie in het eerstvolgend nummer haar onderschrift royaal terugneemt”.

w. g. N.

Het resultaat?

In het volgend nummer stond met vette letters een MEDEDEELING van de Redactie:

Aan de lezers wordt bekend gemaakt, dat de heer N., aangezien hij weigert zich te conformeren aan de conclusies die wij uit zijn artikel hebben getrokken, van den kring onzer medewerkers definitief is uitgesloten.

Toen hieldte die man. Niet omdat hij niet meer schrijven mocht, o neen. Maar omdat nu een verderfelijke leer de gezinnen, en alle verbonden, nog verder zou ondermijnen. Omdat nu het volk ten onder ging door der redactie machtswellust.

Onmogelijk zoo'n verhaal?

Nu, maar wat dan te denken van het volgende.

Iemand schreef eens:

„de Synode heeft metterdaad willen handhaven, dat de beloften Gods onvoorwaardelijk zijn. Ons Doopsformulier zegt eerst, wat we hebben, en daarna, dat we vermaand en verplicht worden tot een nieuwe gehoorzaamheid”.

Er waren doopsouders, eenvoudige menschen, die, toen zij dit lazen, het hoofd schuddend. Zij hadden altijd hun kinderen gewezen op den rijkdom van Gods beloften in hun Doop en hun voorgehouden: maar kinderen, begrijpt ook goed dat met die belofte de Heere ook hartelijke gehoorzaamheid van jullie vraagt. Al die heerlijke beloften zijn voor jullie. Maar als je ongehoorzaam bent, staat jullie zelf de vervulling in den weg, dan krijg je niet wat God je heeft toegezegd, dan maak je je zelf Zijn beloften verder onwaardig. Want als God belooft, kinderen, dan eischt Hij ook tegelijk. Als je wat hebt van Hem, dan word je tegelijk verplicht. Die beide deelen van het verbond moogt jullie nooit los van elkaar denken. Lees jullie daarom altijd maar heel goed het doopsformulier, daar staat het zoo kort en helder en begrijpelijk in.

Ge kunt u voorstellen, dat zulke ouders van die woorden over die Synode niet veel begrepen. Zij zeiden tegen elkaar: maar als dat waar is, dan maken die menschen daar op die Synode den doop van onze kinderen kapot, dan halen zij daar dat heerlijke verbond uit elkaar, dan scheuren zij daar eenvoudig ons prachtig doopsformulier in stukken. Neen, met besluiten die op zulke conclusies rusten, kunnen wij om Gods wil, en onzer kinderen wil,

niet meegaan. Daarvoor hebben wij bij den Doop telkens te hartelijk „ja” gezegd.

Toen die ouders hun eerstvolgend kind lieten doopen, zeiden zij eerst tot den kerkeraad: maar wij kunnen onmogelijk de gedachte verdragen, dat U met dit formulier net zoo omspringt als die Synode waarvan we in de krant lazen. Wij zeggen U duidelijk dat wij er anders over denken, en vragen van U dat u dat ook duidelijk zegt.

Op de volgende kerkeraadsvergadering werd BESLOTEN, dat die ouders, aangezien zij weigerden zich te conformeren aan de conclusies die een Synode uit hun doopsformulier getrokken had, van den Doop van hun kind werden afgehouden.

Onmogelijk, zoolets? Maar nog onlangs werd ergens aan een ouderpaar den Doop ontzegd, omdat zij het formulier niet wenschten te verstaan in de door de Synode bevolen beteekenis. Dat betrof waarschijnlijk een ander gedeelte van dat formulier, maar daar bleef het zakelijk gelijk om. En dit was niet de eerste keer.

Onmogelijk dan misschien, dat de Synode het zoo heeft gezegd, als die ouders het begrepen? Maar zij lazen het zoo zwart op wit. En de man die het schreef was deputaat-voor-zwarigheden. Hij kon het weten dus.

Bovendien was die man exegēt, uit-leg-kundige. Maar die ouders begrepen gelukkig, dat hij ditmaal die stekende spelden van zijn doodelijke belofte-theorie van te voren zelf in het formulier-doosje had gedaan.

* * *

Een derde verhaal. Iets moeilijker misschien. Het heet: „HET VERZEGELDE MANUSCRIPT”.

Daar was eens een beroemd man — wij noemen hem Verus — die allerlei bijzonderheden uit zijn leven en uit leven der menschen met wie hij had omgegaan wilde vastleggen voor het nageslacht. Hij vatte dat alles samen in een levensbeschrijving van zichzelf, een z.g. autobiografie. Vanwege allerlei persoonlijke bijzonderheden bepaalde hij echter van te voren, dat het manuscript eerst 100 JAAR LATER geopend en uitgegeven zou mogen worden.

Om dat te bereiken verzamelde hij zijn copie in een dossier, en sloot dat, goed verpakt, per ZEGEL af. De notaris was erbij aanwezig, aan alle wetsvereischten werd punctueel voldaan.

Dan, 100 jaar later, — de man, Verus is lang gestorven — openen bevoegde instanties het dossier. De copie blijkt verbazingwekkende onthullingen te bevatten, en wordt door een officieel herdenkingscomité „Verus” zorgvuldig uitgegeven. In de pers komt terstond een geweldige strijd over de echtheid van de biografie. Families, die de eer van grootouders voelen aangetast, voeren een actie om de authenticiteit te laten ontkennen. De zaak staat er kritiek voor, de eer van Verus en de waarde van het handschrift staat er mee op het spel.

Zie, dan vergadert het comité van herdenkingsdeputaten in speciale vergadering. Men besluit, om aan allen twijfel een einde te maken, tot de publicatie van een officieel gemeenschappelijk communiqué in den volgenden geest:

- „wij ondergeteekenden, acht gevend op den twijfel die gerezen is, maken met dankbaarheid melding van de groote wijsheid en voorzichtigheid van Verus. Want na deskundig onderzoek is officieel vastgesteld geworden, dat Verus vóór honderd jaren het officieele zegel aan zijn manuscript heeft laten hechten.
- als afsluiting van zijn document, (1e)
 - en om te dienen als bewijs dat het van hem zelf is, (2e)
 - en ook om ons vertrouwen in dit document te versterken en krachtig te maken”. (3e)

Tot zoover het communiqué. Toen het gepubliceerd was, bedaarden de stormen. De echtheid stond vast. Het zegel had gewonnen.

Maar toen.

Toen gebeurde er iets vreemds. Nu niet buiten het comité, maar daartinnen.

In een volgende vergadering van het herdenkingsdeputaten-comité n.l. nam de voorzitter het woord om een verklaring af te leggen.

Hij zeide:

„Mijne Heeren, ik heb gemerkt, dat er in ons comité enkelen zijn, die over de beteekenis van de verzegeling wat anders denken dan ik. Ik acht het noodig, vanwege orde en rust, dat wij allen over deze zaak gelijk denken, en wel als volgt. Mijn meening is, dat dit zegel vertelt het vertrouwen in dit document, gelijk dat leeft in ons aller harten. Mijn stelling is dus:
DIT ZEGEL VERZEGELT AANWEZIG VERTROUWEN.

En omdat dit zegel reeds honderd jaar geleden is opgedrukt, daar brengt mijn stelling met zich, dat dit vertrouwen, dat thans leeft in onze harten, reeds honderd jaar geleden verondersteld moet worden aanwezig te zijn geweest, in het eigen uur der verzegeling.

En vraagt gij, mijne Heeren, naar bewijs, dan herinner ik u aan de woorden van Uw eigen communiqué, waar het toch maar staat:

dat Nathanaël Verus dit zegel heeft opgedrukt. „EN OOK OM ONS VERTROUWEN in dit document TE VERSTERKEN EN KRACHTIG TE MAKEN”.

Wetnu, mijne Heeren, WAT VERSTERKT EN KRACHTIG GEMAAKT WORDT, MOET AANWEZIG ZIJN.

DUS: dit zegel heeft honderd jaar geleden verzegeld ons reeds toen aanwezig vertrouwen.

(Wordt voortgezet)